

Ministerie van Justitie
Directie Wetgeving
Sector Privaatrecht

DATUM 20 augustus 2010

BETREFT Internetconsultatie conceptregeling voor het openbaar maken van de balans en de staat van baten en lasten door stichtingen ("Publicatieplicht stichtingen")

Geachte heer, mevrouw,

Graag maak ik gebruik van de gelegenheid om te reageren op de conceptregeling voor het openbaar maken van de balans en de staat van baten en lasten door stichtingen. Deze reactie ziet op de gehele conceptregeling en is voor de openbaarheid bedoeld.

Achtergrond conceptregeling

De conceptregeling heeft het verbeteren van inzicht in de financiële positie van stichtingen ten doel, teneinde misbruik van stichtingen tegen te gaan. Als onderdeel hiervan voorziet de conceptregeling erin dat stichtingen de balans en de staat van baten en lasten openbaar moeten maken en dat de ontvangen donaties moeten worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Aangegeven is dat het wetsvoorstel niet op zichzelf staat maar onderdeel is van een breder pakket van maatregelen die worden getroffen om misbruik van rechtspersonen aan te kunnen pakken en ook overigens in een internationale context moet worden geplaatst. Het accent ligt op goede doelen organisaties die vaak van de rechtsvorm stichting gebruik maken. Een transparante financiële verantwoording wordt noodzakelijk geacht.

Er is naar gestreefd om het wetsvoorstel zo min mogelijk belastend te laten zijn.

De conceptregeling kent een vrijstelling voor – kort samengevat – pensioenfondsen maar niet voor andere stichtingen zoals administratiekantoren.

Opmerkingen gebruik stichtingen

De stichting is als rechtsvorm bij uitstek geschikt om als administratiekantoor (van effecten en andere vermogensbestanddelen) te dienen. De stichting geniet een zekere populariteit als administratiekantoor, niet alleen bij binnenlandse gebruikers maar ook bij de cliënten van advocaten en notarissen met een Anglo-Amerikaanse praktijk, en wordt door die laatste groep cliënten gezien als de tegenhanger van (bepaalde vormen van) de "trust" in hun eigen jurisdictie.

Een stichting als administratiekantoor met weinig jaarlijks onderhoud, als tegenhanger van de Anglo-Amerikaanse trust, is ondersteunend aan het Nederlandse vestigingsklimaat en komt de concurrentiekracht van Nederland ten goede.

Voor een administratiekantoor geldt dat een dergelijke stichting geen verplichtingen aan mag gaan anders dan jegens zijn certificaathouders overeenkomstig de administratievoorwaarden. Immers, voorkomen moet worden dat schuldeisers verhaal kunnen nemen op de gecertificeerde aandelen of andere vermogensbestanddelen. Bovendien zal een dergelijke stichting, vanwege het verbod uitkeringen te doen anders dan uitkeringen met een ideële of sociale strekking, in beginsel nooit donaties aanvaarden of anderszins vermogen opbouwen. De betalingen die door het administratiekantoor van tijd tot tijd worden gedaan, zijn in de regel beperkt tot het doorbetalen van op de aandelen (of andere vermogensbestanddelen) verschijnende dividenden en andere uitkeringen.

Het openbaar maken van de (nagenoeg lege) balans en de (nagenoeg lege) staat van baten en lasten van een administratiekantoor zal niet een wezenlijke bijdrage leveren aan de vergroting van de financiële transparantie van stichtingen.

Suggestie

Mijn suggestie is om aan artikel 2:229b BW (nieuw) een zevende lid toe te voegen met de strekking dat het artikel niet van toepassing is op stichtingen die niet over (eigen) vermogen beschikken en waarvan het doel het ontvangen van donaties krachtens making, lastenbevoordeling, gift of anderszins uitdrukkelijk uitsluit.